

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ה.

עין משפט נר מצוה

א ו מ"י פ"א מהלכות
סנהדרין הלכה ג'
ב ו מ"י פ"ב מהלכות
ע"ז הלכה ד'
ג ו מ"י פ"ג מהלכות
מעשה הקרבנות הלכה
ד ופ"ד מהלכות שגגות
הלכה ו':
ה ו מ"י פ"ד מהלכות
מעשה הקרבנות הלכה
ו' ה"ה שם הלכה ז':
ז ו מ"י פ"ה מהלכות שבת
הלכה ט"ו:
ח ו מ"י פ"ו מהלכות ע"ז
הלכה י"ג שם הלכה י"ד סימן
ב סעף ה':

תורה אור השלם

1. ויאמר אל יהושפט
ותחלף אתי לפלחקה
רבות ולעזר ויאמר
יהושפט אל מלך ישראל
במוני במוך בעמי כעמך
בסוסי בסוסיך.
2. ומלך ישראל
ויהושפט מלך יהודה
ישבים איש על פסאו
מלכשים בגדים בגרן
פתח שער שמוון וכל
הנביאים מתנבאים
לפניהם: מלכים א כב י'
והערים ליכנס לגבר בני
לחם ויבשר בבקר ולחם
ויבשר בערב ומן הנחל
ישתה: מלכים א יו ו'
את ערב שני שיר מרן
את ערב ואת זב ויהרגו
את ערב בצור עורב
ואת זב הרגו בקרב זב
ויהרגו אל מרן וראש
ערב האב הביאו אל
דעון מעבר לירדן:
שופטים ז כה
3. והאם יצאו גדודים
וישבו מארץ ישראל
נצרה קטנה ותהי לפני
אשת נפתלי:
4. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם אדם כי
יקריב מבשר קרבן לך מן
הבהמה מן הבקר ומן
הצאן תקריבו את
קרבונכם: ויקרא א ב

הנהגת הב"ח

(א) תוס' ד"ה מסע ומי
וגזילה מקודשת אלתערין
שלא עלתה לגבולים
לשם חובה ומביט לא
נפקא אלא שאין יכול
להקריש דס"ז:

שיימה מקובצת

א הא לא קשיא
ירשא במומר לכל התורה
מציעתא במומר לדבר
אחד: פ' דמשמע הרי אתם
כאומות: א דכתיב איש
מטובי ישראל וגו'
אשר יקריב קרבנו לכל
נדרים: בפרשת: פ' עם
הדומים לבהמה מתוך
יחבת עם: פ' למעוטי
רובע ורובע כדורשי ליה
בב"ק: פ' ומנסך לעבודת
כוכבים: ג"ב נ"א בטי'
ומנסך את הין עורב ע"ז:
א אלא לומר דקרבן אמר
הומנו: ג"ב נ"א בטי'
דקרבנו אמר הומנו והיא
לאו קרבנו הוא וכי: פ' ועוד י"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף דכתיבו לא נפקא. ונ"ב נ"א בתוס'
כ"י ועייל דתרי ש"מ וגזילה המקודשת אצטרף שלא עלתה לשם חובה דמקרא נדרש לפניו ולאחריו הדיני אדם
וקרבן. ובטי' אחר כחוב נ"א ועי"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף שלא עלתה לו לשם חובה: ג' אלא
נותן טעם לדבר אהא דמרכיבן מומר לדבר אחד:

על פי הדבור שאני. וא"ת ולמאי דק"ל אדלגה הוי ע"פ הדבור
מקשי דהא אמר רב צבר שנמלט מן העין אסור לקמן (דף
ה) ויש לומר דזה היה יודע שהיה סומך ע"פ הדבור ללא משל
עוצד כוכבים קא מייתי אבל לא ס"ד שצא הדבור להמיר האסור
שחיות עובדים לחאב:

קרי' זה נערה וקרי' זה קמנה.
צפרק צמלא דסוטה (דף מו):
דריש וערים שהיו מנוערים מן
המנוות והכא לא שייך למדרש הכי:
דמן נערו. שם מקום דכתיב
(צד"ה א ב) למורח נערו
ולמעמד גור: **עורבניים** מבעי
ליה. ואף על גב דכתיב עברים
מזרים ולא כתיב עבריים מזריים
התם ליכא למיעוטי: **מכס** ולא
בולבס להוציא את המומר. מימה דהא
אילטריך לכדרשינן צריס לולב הגוול
(סוכה דף ג.) אי לפני יאוש אדם כי
יקריב מכס אמר רחמנא והאי לאו
לדיה הוא וי"ל דהתם לאו משום
דמיפוק לן מהאי קרא גוול לפני
יאוש דהאי מציתו נפקא כדאמרין
צמרובה (צ"ק דף טו): קרבנו ולא
הגוול לימא אילמא לפני יאוש ל"ל
קרא כלומר וי יכול להקדיש צימו
אמר רחמנא ולא מייתי התם קרא
דכי יקריב ואלא לומר דקרבן אמר
רחמנא והאי לאו קרבן הוא שאין
ציוו להקדישו לפני יאוש ועוד י"ל
דמתי שמעינן ממכס וגזילה
מקודשת אילטריך (ב) ומציתו לאו
נפקא אלא שנת עולתה לשם מובה:
כדי שיהוו בהם בתשובה. לאו
טעמא דקרא קא דריש אלא נותן טעם
לדבר שדמדינין מהא מומר' לדבר
אחד טפי ממומר לכל התורה כולה ולא
מוקמינן קרא צמילמא אחרימי וקאמר
למומר לדבר אחד צקל יחזור צמשובה
ולכן מקבלין מהא כדי שיחזרו:

המורה עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה אלא מומר
לאותו דבר וכדכתיב מיתבי' מכס' ולא כולכם להוציא את המומר מכס בכס
חלקתי ולא באומות מן הבהמה להביא בני אדם שדומים לבהמה מכאן
אמרו מקבלין קרבנות ממושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה חוץ
מן המומר ומנסך את הין ומחלל שבתות בפרהסיא הא גופא קשיא
אמרת מכס ולא כולכם להוציא את המומר והדר תני מקבלין קרבנות
ממושעי ישראל הא לא קשיא רישא פ' מומר לכל התורה כולה מציעתא מומר
לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר ומנסך את הין ומחלל שבת בפרהסיא
האי מומר היכי דמי אי מומר לכל התורה כולה היינו רישא ואי מומר לדבר
אחד קשיא מציעתא אלא לאו ידכי קאמר חוץ מן המומר לנסך את הין ולחלל
שבתות בפרהסיא יאלמא מומר לעבודת כוכבים הוה מומר לכל התורה
כולה ותיובתא דרב ענן תיובתא והא מהכא נפקא מהתם נפקא

מכס
האי מיעוטא שישראל וישראל אשר
לומר איש איש לרבות העובדי כוכבים שגודרים נדרים ונדבות כישראל וגבי דידהו לא כתיב מיעוטא דלכתובו ולא האדם כי יקריב
קרבן דמשמע ולא כל האדם שמע מינה צכס חלקתי שצטרין מציאין ולא המומרין ולא צאומות שכולן מתנדבין ומקבלין מהס:
זעם הדומה לבהמה. שאין מקיימין את המנוות: מן דכתיב גבי צהמה למעוטי רוצע ורצע ס'הכי דריש ליה צצצא קמא

(דף מ): וצבורות (דף מה). וצבורות (דף נה). **מפושעי ישראל.** משמע מוזיקין דמתניא צמסכת יומא (דף נה): פשעים אלו התמידים
וכן הוא אומר (מ"ב ג) מלך מואב פשע צי והיינו מומר. ולקמן מפרש לה ואיל: **ומנסך את הין.** לעבודת כוכבים: **אי מומר לדבר אחד קשיא מליעפא.**
דקתי מקבלין אסיפא: **אלא לאו ה"ק.** מקבלין קרבנות ממושעי ישראל צמומר לדבר אחד חוץ מן המומר לנסך את הין ולחלל שבתות דהני חמירי
אלמא מומר לעבודת כוכבים כמומר לכל התורה כולה דמי. האי מנא חמירא ליה שנת כעבודת כוכבים דהעוצד עבודת כוכבים כופר בצקציה
והמחלל שבת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שנת הקציה צמעשה צראשית: **והא שנת נפקא מהסם נפקא.** לחין מקבלין קרבן מן המומרין:

לאו קרבנו הוא וכי: פ' ועוד י"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף דכתיבו לא נפקא. ונ"ב נ"א בתוס'
כ"י ועייל דתרי ש"מ וגזילה המקודשת אצטרף שלא עלתה לשם חובה דמקרא נדרש לפניו ולאחריו הדיני אדם
וקרבן. ובטי' אחר כחוב נ"א ועי"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף שלא עלתה לו לשם חובה: ג' אלא
נותן טעם לדבר אהא דמרכיבן מומר לדבר אחד:

לא הוה מפליג נפשיה מניה. לא היה יושפט נזהר ונצל ממנו
משום חשד כלל אלמא אע"ג דמומרי' לעבודת כוכבים היה לא הוי
מומר לכל התורה כולה: **כעמי כעמך.** דמשמע הרי ס'התה
כמותינו דסומכין עליהו: **כסוסי כסוסיך ה"ג.** דלענין אסור והימר
קאמר אלא על כרחך לענין המלחמה
קאמר ליה: בגורין. כי גורן היו
יוצאים צחיצה וצריעות וצאלגודה
אי כסנהדרין שאין חושדין זה את זה:
שיהו רואין זה את זה. להיות שומעין
איש את חבריו ומתווכחין זה עם זה
עד שתלא הוראה כהלכה שאילו היו
יוצדין כסורה שלא צעגולה אין צני
לחש כסורה רואין צני סוף שורמו
וכעגולה שלימה לא היו יוצדין כדי
שיחא מקום לנאח ולצא: **מסייע**
ליה. לרצ ענן: **על פי הדבור שאני.**
שהקציה נערה המירו לפי שעה דכתיב
(מלכים א י) ואת העורבים צויתי
שם לכללך: **ואסרמי מילמא כו.**
צממיה: **ודלמא על שם מקומן.**
שהיו מזכור עורב: **מי לא כתיב** שאלם
נקרא על שם מקומו ואפילו יחיד ואף
ע"פ שאין מדבר צכל אנשי המקום
כגון פלשתיס גצעוים אלא צדיש אחד
דכתיב נערה קטנה: **וקשיא לן קרי**
לה נערה. דהציאה צ' שערות וקרי
לה קטנה דמשמע שלא הציאה שמי
שערות: **וא"ר פדס.** האי נערה לאו
נערה ממש אלא על שם מקומה דמן
נעורן. וה"ג אע"ג דלאו צכל צני
המקום קאמר שהיה ודאי לכולן לא
גילה שהיה נצחא הנה מ"מ ארצה
למימר דמתי גצני הוו וקראן על
שם מקומן ואין מוכיר שם: **עורביים**
מצעי ליה. דלא חתי למטעי צבורים
ממש: **ישראל מעליה הוא.** דלגוס
הוא: **אי נימא מומר לדבר אחד.**
לאחד מכל המנוות לאשמועינן דלא
הוה מומר לכל התורה כולה: **של**
הכופר בה כמודה צכל התורה.

דכתיב (במדבר טו) וכי תשגו ולא
תעשו את כל המנוות האלה וגו' וילפינן
צהוריות (דף ט). דעבודת כוכבים
מירי: **מומר לאוסו דבר.** לשחיטה
ולתיאבון ואילטריך לאשמועינן דלא
מינא כיון דרש ציה כתימירא דמי
ליה אלא ודאי כתימירא דמי ליה
ולתיאבון הוא דעבר עליה וכי מומרין
ליה סכין לא שציק התימירא ואכיל
איסורא: **מכס.** אדם כי יקריב מכס
קרבן וגבי נדר או נדבה כתיב דהא
כי יקריב משמע כשירצו להקריב:
להוציא המומר. שאין מקבלין נדבות:
מכס צכס חלקתי. כלומר מדכתיב
האי מיעוטא שישראל וישראל אשר
לומר איש איש לרבות העובדי כוכבים שגודרים נדרים ונדבות כישראל וגבי דידהו לא כתיב מיעוטא דלכתובו ולא האדם כי יקריב
קרבן דמשמע ולא כל האדם שמע מינה צכס חלקתי שצטרין מציאין ולא המומרין ולא צאומות שכולן מתנדבין ומקבלין מהס:
זעם הדומה לבהמה. שאין מקיימין את המנוות: מן דכתיב גבי צהמה למעוטי רוצע ורצע ס'הכי דריש ליה צצצא קמא

האי מיעוטא שישראל וישראל אשר
לומר איש איש לרבות העובדי כוכבים שגודרים נדרים ונדבות כישראל וגבי דידהו לא כתיב מיעוטא דלכתובו ולא האדם כי יקריב
קרבן דמשמע ולא כל האדם שמע מינה צכס חלקתי שצטרין מציאין ולא המומרין ולא צאומות שכולן מתנדבין ומקבלין מהס:
זעם הדומה לבהמה. שאין מקיימין את המנוות: מן דכתיב גבי צהמה למעוטי רוצע ורצע ס'הכי דריש ליה צצצא קמא

(דף מ): וצבורות (דף מה). וצבורות (דף נה). **מפושעי ישראל.** משמע מוזיקין דמתניא צמסכת יומא (דף נה): פשעים אלו התמידים
וכן הוא אומר (מ"ב ג) מלך מואב פשע צי והיינו מומר. ולקמן מפרש לה ואיל: **ומנסך את הין.** לעבודת כוכבים: **אי מומר לדבר אחד קשיא מליעפא.**
דקתי מקבלין אסיפא: **אלא לאו ה"ק.** מקבלין קרבנות ממושעי ישראל צמומר לדבר אחד חוץ מן המומר לנסך את הין ולחלל שבתות דהני חמירי
אלמא מומר לעבודת כוכבים כמומר לכל התורה כולה דמי. האי מנא חמירא ליה שנת כעבודת כוכבים דהעוצד עבודת כוכבים כופר בצקציה
והמחלל שבת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שנת הקציה צמעשה צראשית: **והא שנת נפקא מהסם נפקא.** לחין מקבלין קרבן מן המומרין:

(א) סנהדרין (ל' ג) ס
ק"ה. (ב) סוטה מ"ג:
(ד) גלילי ד' ו' ונכ"ה:
משומר. וכן לולב:
(ו) גענויות כ"ט. דריש סה.
קדוש מ"ה. (ז) גענויות
(ט) ונקמן י"ג: עירובין
ט"ז: פ"ב:
דמשומה. וכן ככ"ה.
(ט) ע"י צמשה"ל מהרש"א
ומהר"ם שני גרסאות.
(י) כ"ה: משומר. וכן להלן.

הנהגת מורה"ב רנשבורג

א ת"ח"ה על פי הדבור
וכי דלא הוי על פי הדבור.
כ"ב עיין תפארת שמואל
רנשבורג על מהרש"א:

מוסף רש"י

סנהדרין. אף של כ"ב,
היתה כחצי גורן
געגולה. געגולה היו
יוצדין כדי שיהו כולן רואין
זה את זה. לפי שאם
היו יוצדין בשורה אחת פני
הראשונים רואין זה את זה.
וגעגולה שמה אין יוצדין
לפי שצטרין צעלי דעין
והעדים ליכנס לגבר בני
כולם. שיהו טוין רואין
את העדים ומתקדקין
בצחיצה ולא שיהא פני
העדים לשהו ו' ואחמיוס
לו (סנהדרין ד'ו). מומר
לערלות. מבעט צמנא
ז' (ש"ל ד'). להוציא
את המומר. לחין מקבלין
קרבנות. דמכס משמע
מקבלין (עירובין ט"ז).
מכס בכס חלקתי.
להוציא את המומר (קמון
יג). מדכתיב האי מיעוטא
גבי ישראל ולא כתיב
כי יקריב מן האדם
קרבן. ש"מ שישראל הוא
דחלק ומיעט מומר. ולא
באומות. שמתקבלין קרבן
מכולם. דתמיא איש מן
מ"ל איש איש. לרבות
את הכניסי שגודרי נדרים
וגענויות שישראל (עירובין
ט"ז). דלפלו המינין שצטרין
(קמון יג). שדומים
לבהמה. רשעים שעשו
עמלן כשהמה ששינה
מכח את צויה. מקבלין
מלך קרבן (עירובין ט"ז).
מקבלין קרבנות. של
נדבה. ממושעי ישראל.
דהאי קרא צמדיים וגענויות
משמע. דכתיב כי יקריב
(ט"ז). כדי שיחזרו בהן
בתשובה. דאי דמיון לכו
צריס מן לא דהרי (ט"ז).
אלא לאו הכי קאמר.
מקבלין קרבנות ממושעי
ישראל המומרים לדבר
אחד. חוץ מן המומר לנסך
את הין או לחלל שבת.
דמומר לכל המנוות דמי.
דלמיעוטי ליה סכס ולא
כולם (ט"ז).

רבינו גרשום

דלאו עע"ז הוה: אלא
מעשה כסוסי כסוסיך הוה
נמי מן דלא הוה מפליג
סוסי דיהושפט כסוסי
דחאב. הכא נמי מצי
דהויא עלי ועילוי עמי
ההוי עלך ועילוי עמך ועיין אומר לך דיהושפט לא אכיל בהדי אחאב מומר לע"ז הוי מומר לכל התורה: אלא מהכא
ואחאב מלך ישראל כו. דלא הוה מפליג נפשיה מניה: נימא מסייעא ליה העורבים מביאין לו לחם. כלומר סייעתא לרב
ענן דאמר מומר לע"ז לא הוי מומר לכל התורה דכתיב והעורבים: אל על פי דיבור שאני. כלומר גורת הקב"ה הוה אלה
דבר זה במקום אחר אימא לך מומר לדבר אחד הוי מומר לכל התורה כולה: חמורה ע"ז שכל הכופר בה כמודה בכל
התורה כולה דכתיב ועשה אחת מכל מצות ה' איזוהי מצוה ששוקלה ככל המצות הוי אומר ע"ז: מיתבי' מכס ולא
כולם להוציא וכי אדם כי יקריב מכס קרבן לה' בכס חלקתי ולא באומות כלומר